

(ИкIэүх я 8-рэ нэкIүб. ит).

Адыгеир къыхагъэщыгъ

Гьэтхэпэм и 16 — 21-хэм я XIV-рэ кьэгь-
лэгьгон-ермэлыкьэу «Урысыем итхыльхэр»
зыфиорэр Москва шыкIуагь. АР-м лъэпкь
лофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэп-
кьэгьгухэм адырIэ зэпхыныгьэхэмкIэ ыкIи кэ-
бар жьугьэм иамалхэмкIэ и Комитет ыгьэхьа-
зырыгьэ кьэгьлэгьгон фондур ащ рихьылIагь.
Адыгеим итхакIохэм ыкIи ишIэныгьэлэжьхэм
атхыгьэ тхьыли 120-рэ фэдиз кьагьлэгьгон амал
Iагь.

«Ермэлыккым ишапхъэхэм къызэрэдаль-
тэщтыгъэмкIэ, лъэныкъо зэфэшхьафхэм
афэгъэхьыгъэ литературэ епхьылIэн уфитыгъ, худ-
ожественнэ, научнэ произведениехэр ыкIи пуб-
лицистическэ литературэр Адыгеим ыгъэхьыгъ»,
— кыулагъ Комитетым итхьаматэ игуадзэу Елена
Чебурахинам.

Экспозициеу «Темыр Кавказым иреспубликэхэм ялитератур» зыфиорэр ары тиреспубликэ истенд зыхэхьагээр. Ащ творческэ Ёпылэгъу кыфхьагъу лъапкэ кыашьохэм яансамблеу Москва шызэхашцгъэ коллективэу «Адыгэхэр» зыфиорэр. Гъэтхапэм и 16-м, Кавказ поэзием и Мафэ, ансамблем иныбжьыкIэ цыкIухэр адыгэ тхакIохэм яусэхэм кьдажгагэх, мэфэкIым икызылхуыгIо кыашьохэм ашыш кышашыгIы.

Зэхэт кьэгьэлъагьоным зэрэхлэжьагьтэм, кьыгьэхъазырыгьтэ тхылъ экспозицием изытетки икультурнэ программэ зэрэдгьухэм апае кьэгьэлъагьон-ермэлъыкьэу «Урысыем итхылъхэр» зыфилорэм изэхэкьэу комитет ыцкэлэ диплом Адгьием кьыфагьэшшоагь.

АР-м и Президент ипресс-къулыкъу.

Я Ы Х Ъ У Ж Ы Н Ъ Г Ъ Э
Т Щ Ы Г Ъ У П Ш Э Щ Т Э П

Хэгъгу ззошхом илъэхъан
тицъфхэм кынэу альэгъугъэр
джы кызнэсыгъэми ашыгъуп-
шэрэп. Заом игуих макъэхэр
тинахыжьгъхэм атхъакълумэ
иклъхэрэп, фашист техакълхэм
яжбалымыгъэ ахэм пкълыхъ
лъэгу афэхъугъ.

Заом бэ хэжЮодагээр. Бэл сэц нахы зэрэнахыжыгээр сятэж ышэу а мэшЮолыгээм зыпсэ шызыгээтГылыгыгэ Рарыхуэр. Ащ исурэт тидэпкэ пылыгэ, бэ зэрыманыбжыгээри гыуаэрэп. Сурэтыр тиунэ зитым кышеггэжыагээу джыр фэдэу зыкИ гуфалтээу сеплыггээп. Сятэж кызыши-хяжыгыгэ горэм мы хульфыгээу, тлэклу чэфынчээу, гушЮогэ нэбзый тлэклу зынэмэ кыаклэщээу кыптахплээрэм икэбар сышиггэгэЮознэу селээ-луг. Гушпысэ куумэ ахилтасэу, нэлсыри ынэхэм кыачыагээу кысфилотагэ сятэж кээбарыр.

Рарыху еджапIэр кылухи, колхозым щылэжъэнэу ригъэ-жъэгъэ къодыагъ Хэгъэгу зэ-ошхор кызежэм. Пыим пу-цужьгъэхэм ахэтэу дэкIыгъ ыкIи кIэлэ ныхжьыкIэм ащ ищIыэнэгъэ щигъэтIылыгъэу ары зэрашIэрэр.

Зэо ужым кыдэжкыгэ Шэжэ тхылгым зэритхагээмклэ, Рарыху зэрэныбжыклэм емылытыгэу офицерыцлэр кыфагэшэошэгэагэ. Белостокскэ экум кэулыкэу сыхыыгэ, зыдэхуэгэр амышлэу клодыгэхэм аныскэ хэтэу тхылэ кэагэхыжыыгэагэ.

Сятэжь фэдэу цыф тхьапша
джырэ лъэхъан гукъэкIыжь
чэфынчэхэм зэлъаубыгыхэ-
рэр. Сэри сшъхэкIэ сегушшысэ:
заор слъэгъугъэп, гъабли си-
гъэллагъэп, сятэжь-сянэжьхэр,
сшы-сшыпхьухэр псэух. Ау
заор сымылэгъугъэми, ащ ит-
хьамыкафэ сятэжь итыркхэ-
хэм кысфалугатэ, сянэжь ынэ-
гу сыкIапллэмэ кIэсэлъагъо.

Мыгэ, жьоныгыуакүм и 9-м, тикьэралыгыо Теклоныгьэшхор кьызыдихыгьэр илгэс 66-рэ хьушт. Хабзэ зэрэхьугьэу, а мафэр тицЫфхэм игьэкло-тыгьэу хагьэунэфыкышт.

Тимамыр уашгорэ тищылэ-
ныгээрэ кээзыхумэээ фэ-
хыгэ лыхужэхэр тыщэлэфэ
тыггупшэчтхэп, ахэм ящыт-
ху тіозэ, егъашлэми тыгу
илгыштых.

**ЕШЭКЪО Сулимэт.
АКЪУ-м истудентк.**

Психологическэ
къулыкъум иЮфшІэн

Научнэ конференциеу «Гээсэньгэм шыщ психологическэ кyuлыкyр: опытыр, юфыгyохэр, шyуагyу кyтыштыр» зыфилорэр шэньгэхэм зыщахагэхyорэ Адыгэ республикэ институтым джырэблагэщыкyагэ. Ащ хэлэжyагэх АР-м гээсэньгэмрэ шэньгэмрэкiэ и Министерствэ, районхэм гээсэньгэмкiэ ягyлорышлэлэхэм ялофышлэхэр, гээсэньгэм иучреждение зэфэшхьафхэм япсихолог-педагогхэр.

Джырэнэ лъэхъан гъэсэныгъэмкӀэ федеральнӀ кӀваралыгъо шапхӀэхэр ялофшӀэн зэрӕшагъэфедэрэм, егъэджен-плуныгъэ Иофыр психологическӀ шыкӀэм тетӀу зэхӕшгъэнымкӀэ аӀкӀэлэ опытыт, кӀлӕеджакӀохэм янӀ-этӕхэм адырӀаӀ эцпыныгъэхэм афэгъэхьыгъэ докладхэр психологхэм къашылыгъ.

— Урысыем итгэсэныгыгэ практическэ психологиер зыщыз-
хашагыр ильэс 20 зэрэхуэрэм ихэгэунэфыкын кызэрэдилыгытэу,
мы конференциер макло, — кыелуатэ шлэныгэхэм зышчагагэххорэ
институтым психологиемкклэ икафедрэ ипашуэ Гьуклэл Русляан.
— Мыщ фэдиз уахтэм психологхэм йофшлэн гэхъягэххэр
щашыгэхх, ау джыри зэшлэмыгыгэ йофыгыбу шыэр маклэп.
Еджаплэхэм «педагог-психолог» йэнатлэр ачлэлэ нахь мышлэми,
ар клэлэегэаджэм фагыадэрэп. Аужырэ ильэсхэми зэрахьэрэ
йофшлэныр бэ, ау ставкэ ныкху е нахь маклэ йэр, кыагэххэрэ
лэжыапклэри цыкы. А йофыгыохэр зэшлэотхынхэу джыри тапэ иль.
Ясэнэхьатклэ хэхьоныгыгэ ашлынымкклэ, яшлэныгэхэмкклэ зэхь-
жыныхэмкклэ конференцием ишлыуагэ кыэклошт.

Конференцием икѣуухэр зызѣахьысыжхэкѣ, кьырахьылѣгъэ
Юфшлѣнхэр дѣтхѣу тхыль кьыдагъэкѣышт.

Къэгъагъэхэм тафэжсугъэсакъ!

Кавказым имэзхэм
кIымэфэ ужым апэрэ
кьэгъагъэхэр кьахэпсыхэу
рагъажьэ. Ау ахэм сатыу
арашIэу бэрэ үарехьылIэ.

Ныбжыкыгэхэм чы-
опсыр шлу альэгъуныр,
къэкыгър пстэуи уасэ
афашыныр, къагъэгъу-
ныр ямурадэу мээсам и
15-м къыщегъэжъагъэу
гъэтхапэм и 15-м нэс эко-
логием фэгъэхъыгъэ зэ-
нкъыкоу «2011-рэ илъэ-
сым икавказ къэгъагъэ-
хэр» зыфилоэр республ-
икэм чыкылуагъ. Къэгъ-
гъэхэм фыщытыкызу афы-
уиэн фаер кызылэты-
кыгър уэсэхэр ыкхи сурэт-
шыгъэхэр ащ кырахы-
лэнэху шытыгъ.

Кавказ заповедником
экологикмкӀэ иотделрӕ
Мыекыопӕ кӕлӕз админи-
страцим гӕсӕнӕгъмкӀэ
и Комитетрӕ ар зӕхаш-
гъагъ. Иофтхъабзӕм икӀ-
уххӕм кызырагъӕльгъуа-
гъӕм тетӕу теклоныгъӕр
кыдӕзыхыгъӕхӕм аф-
гушыуагъӕх.

ЭкологиёмкIэ отделим иметодистэу Виктория Русаковам кызыртыуагъэмкIэ, зэкIэмкIи усэ 24-рэ ыкIи плакат 42-рэ зэнэ-кьокъум кырахьылагъ. Ахэм ямызакъоу Iэпщысэ гъэшIэгъонхэр лентэхэм, тхьапэхэм, пластик бэшэрэбхэм, щыгъыжьыхэм ахашыкIыхи, клэуэцIыкIухэм къахыгъэх.

Юфшлагъэхэр зэкIэ къэгъэлъ-
гъон фэдэу ашIынхэшъ, Мые-
кьуапэ исатыу гупчэхэм ащыц
чIагъэуцощтых.

ІЭШЪЫНЭ *Сусан.*

«Орленкэм» щыгэх

Адыгэ Республикэм Иофшэ-нымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхьоньгъэмкӀэ и Министерствэрэ ныбжьыкӀэ ИофыгъохэмкӀэ Комитетырэ зэгъусэхуэ шлухьафтын афашылгэ кӀэлэцӀыкӀу общественнэ организациехэм анэх чануэ закъышызыгъэлягъохэрэм. Ахэм афӀдуэ нӀбгырэ 15 мы мазэм агъэкуагъ Всероссийскэ кӀэлэцӀыкӀу гъуцухэ «Орденкэм»

НыбжьыкIэ IофыгъохэмкIэ
Комитетым иIофышIэу Светла-
на Волковам кыызэрэтиIуагъэм-
кIэ, ахэр Мыекъопэ еджапIэхэм

Къэбар зэфэшъхьафхэр

АЩ ФЭДЭ КЪЭРЭМЫХЪУЖЬ

Ллэшлэгүү пэлчэ кыхэхүүхээр тхамыклагдохэмрэ гүмэ-
кыгдохэмрэ чыгур зэрэсысырэри ахэт. Статистикэм кыизэ-
ригьэлтагьорэмклэ, икыгээ ллэшлэгүүм чыплэ зэфэшъ-
хьафхэм чыгур инэу 10 фэдизэ ащысысыгь. Ахэм анахь
лэшэу ахэтэгьэхэр ллэшлэгүүм иаужырэ ильэс 20-р ары
кызыкыгьэхэр.

1988-рэ ильэсым, тыгъэгъазэм, Армением чыгур зыщэсы-
сым нэбгырэ мин 25-рэ хэк'одэгъагъ, зэрэсысыгъэм иинэгъа-
гъэр балли 6,8-рэ хъуштыгъ. 1990-рэ ильэсым чыгур Иран
щысысыгъагъ, тхъамыкагъом нэбгырэ мин 50-м ехъу кы-
хэк'ыжыгъэп. 1993-рэ ильэсым Индием кыпщыхъугъэгъэ
чыгусысым нэбгырэ мини 10-м ехъу хэк'одагъ. 1996-рэ ильэ-
сым балли 6,9-рэ иинагъэу чыгур Афганистан кызыщэсысым
цыф пчъагъэу хэк'одагъэр нэбгырэ мини 4-м ехъу. Джащ фэ-
дэу нэмык' кьэралыгъохэми чыгур инэу ащысысэу кыхэк'ыгъ.

ТапэкIэ къэхьугъэ Чыгусысыгъэхэр пшигъэгъушшэхэу, ты-
зыхэт илъэсым игъэтхпэ мазэ и 11-м Японием чыгур лъэш
дэдэу кышысысыгъ. Непэрэ мафэм ехуылэу цыф пчъагъэу
ац хэIодагъэр мин 16-м нэсыгъэу къалыгъэ, амыгъотыжыкъгъэ-
хэм япчъагъэ мин 25-м клэхъэ. Унэхэу, IофшIапIэхэу, нэмыкI
псэуалэхэу зэхэтэкъуагъэхэр зызэхажыжьыхэкIэ, шымыIэжхэм
япчъагъэ кызыэрэхъоштыри гъэнэфагъэ. Ац фэдэ тхамыкIагъэ
Тхъэм хэти кыбферэмыхь.

Ильэс 65-рэ хьүгъэ

Ильэс 65-рэ хуьгээу кьалэу Краснодар дэт военнэ госпиталым Хэгьэгү зоошхом хэлэжьагьэхэмрэ сэкьат хэхуьхьагьэхэмрэ кьащялазэх. Тихэгьэгүи тицфыхэри кьэ-зыухуьмагьэхэм ащышэу бэп псау кьэнэжьыгьэр, нелэ госпиталым чIэлъхэм янахьбэр ныбжьышхо зимыIэхэу Афганистан, Чалэным, нэмькI чIыпIэхэу IашекIэ зыщызэпэуцуужьыгьагьэхэм ащызэуагьэхэр арых.

Я 20-рэ лэшілгүм икыхыэгү ары госпиталыр зычлэт унэр зашыгыагээр, ащыгүм зы уахтэм нэбгыритф нахь шагъэху-жышгунуу амал ялагъэп. Тизэоллхэр нэмыцхэм атеклохи, теклоныгээр кызыдахым, зунагбо кызыгтэзжыгыгхэм эклэми япсауныгтэ зэщыкыогагъ. Джашыгүм сымэджэщыр военнэ гос-питаль ашыжыгыагъ. Непэ ар уахтэм диштэу зэтэгъэпсыхагъ, цлыфэу кызылазэхэрэр шэгүсэфых. Зызэрэщагъэхуыкыэрэм нэмыкэу мыщ зыщыбгтэспсэфин чыплэхэр, физзарядкэ зы-щыпшын зал, шхалэхэр илэх. Врач лэпласэхэр шэлажэх.

Госпиталым юф зишлэрэр ильэс 65-рэ зэрэхьугьэр игьэкЮ-
тыгьэу хагьэунэфыкЫгь.

Зэпкырахырэ стадион

Кьалэу Шъачэ курорт щагъэпсынэу унашъо зышыгъагъэр И. Сталиныр ары. Совет хабзэр къызыдахыгъэр илъэс 15 хъугъагъэ, цыф къызэрыкӀохэм игъэкӀотыгъэу хабзэр зрафэгумэкӀырэр къызщагъэлъгъон чыпӀэхэр ящыкӀэгъагъэх. Стахановскэ лофшӀакӀэр агъэфедзэ, псыуцугъэхэр рагъэгъукӀыхи, курорт зтегъэпсыхагъэ ащ шашыгъагъ.

Курортм лажбадохэм зыцаггэпсэфыштыг, ау зы унэ пэпчэ нэбгырэ 20 хьюо раггэсыштыггэх, кьэралыггьом ипашчэхэм шхьафэу дачэхэр афашыштыггэх. Ахэм джы санаториехэр, хьаклэшхэр, культурэм иунэхэр ачлэтых.

Мары 2014-рэ ильэсэм квалэм Шыачэ шыкЮшт кЫмэфэ Олимпиадэм ехуылэу квалэм итеплэз хэпшыкыкэу джыри зы-
зэблеху. Икыгэз лэшлэгум ия 30-рэ ильэсхэм афэдэу, ты-
зыхэт уахтэм цыф мин пчягэхэм квалэм псэолэшын Юфхэр
цагэцакцэх. Зэфэшхьафхэу хьаклэщхэр, спорткомплексхэр,
мэшЮку гьогухэр, туннельхэр, нэмыкхэри шагэлпсых.
Ятеплэки ядэгьугэки ахэр анахэ хэгэгу этегэлпсыхагэхэм
ащашыгэхэм атэкыхэрэл.

Хоккей зыццшлэштхэ ятлонэрэ стадионзу зишлын рагэжыа-гэм итеплыи игэзпсыкыи гээшлэгэоных. Ар узыщыфаем зэхэпхышгушт, нэмык чыплэ пцэнышз, зэхэбгэуцожыныи плэжышт. Олимпиадэр зытекыкыи, чыплэ зэфэшхыафхэм щызэхэгэуцозз, стадионыи спортсменхэм тренировкэхэр цашыштых. хоккеист ныбжыкэхэми зышагээшт.

(Тикорр.).

— Мы мазэм Всероссийскэ кэлэлцылкү гүпчэм зичэзыу кэклогум (сменэм) кыышызэ-лүкэлгэхэм Иоф зыдашлэштэ, зытугышылэштэ темэу кыха-хыгэм зэреджагэхэр «Орле-нок» — уголок моей России», — ело С. Волковам. — Мурад шхьалэу зэхэщаклохэм ялэр хэти зыщысээрэ чыплэм ита-рихь, икультурэ кээухумэгэн-хэм афэггэхылыггэ Иофшлэнхэм зээхэнх кэлэлцылкүхэр фэггэ-сэгэнхэр ары.

Адыгейм шыщ кӀэлэцдыкӀоу
«Орленкэм» шыагъэхэр мы мэфэ
благъэхэм кӀэкӀожьынхэу шыт.
ЖАКӀЭМЫКЪО Аминэт.

ГЪЭТХАПЭМ И 24-Р — ЖЪЭГЪЭУЗЫМ ПЭУЦУЖЫГЪЭНЫМ И ДУНӔ МАФ

Программэм ишӕуагъэкӕ

2006 — 2010-рә илӕсхэм Адыгэ Республикэм Иофшӕдашӕгъ Къащ Плъыжымыр Мӕзныкӕ Плъыжымыр яобществӕхэм я Дунӕ Федерацие ыкӕи общественнӕ организациеу «Урысые Къащ Плъыжымыр» я Программӕу «Урысыем ирегионхэм жъӕгъэузым ащӕпӕуцужыгъэным имодель» зыфиӕлӕм. А Программэм къыдильтӕрӕ Иофтхӕабзӕхэр зӕдагъӕцӕкӕгъӕх жъӕгъэузым пӕуцужыгъэнымкӕ республикӕ къулыкӕум иӕофышӕхӕмрӕ «Урысые Къащ Плъыжымыр» и Адыгэ регион къутамӕр.

Сурӕтым итыр:
«Ромашкӕ фыжъ» зыфиӕлӕмрӕ акциер Мыекӕуапӕ шӕкӕ.
Тезыхыгъӕр
А. Кирнос.

Жъӕгъэузым пӕуцужыгъэнымкӕ Адыгэ республикӕ клиникескӕ диспансерым (АРКПТД-м) иврач шъхӕлӕу Мамый Нурбий къызӕриӕмкӕ, а Программэм анахъ къыхигъӕштыгъӕ лӕзныкӕхэм ащӕжъӕгъэузыр къызӕузыгъӕхэм социальнӕ, психологическӕ ыкӕи юридическӕ ІӕпыІӕгъу ятыгъӕныр, ахэм Иоф адзӕышӕшт медицинӕ Иофшӕлӕхэм яшӕныгъӕхэм ахӕгъӕхъӕгъӕныр, профилактикӕ Иофшӕлӕным зегъушъомбгъуӕныр. Программэм игъӕцӕкӕн пӕлӕхъгъӕ мылӕкур къатлупшыгъ США-м дунӕ хӕхъоныгъӕхэмкӕ и Агентствӕ, Къащ Плъыжымыр Мӕзныкӕ Плъыжымыр яобществӕхэм я Дунӕ Федерацие ыкӕи общественнӕ организациеу «Урысые Къащ Плъыжымыр».

Диспансерым иврач шъхӕлӕ

къызӕрӕхигъӕштыгъӕмкӕ, зигъу тшӕырӕ Программэм ишӕуагъӕкӕ, жъӕгъэузым пӕуцужыгъэнымкӕ Иофыгъо шъхӕлӕу къӕуцужыгъӕхэм ащӕштыбӕ 2006 — 2010-рә илӕсхэм зӕшӕхыгъӕ хъуӕгъӕ. Ахэм ащӕштых жъӕгъэузыр къызӕузыгъӕхэм ренӕу алышлӕгъӕныр, сымаджӕхэр зӕлӕзжыныхэм нахъ фӕгъӕцӕфыгъӕхӕр, республикэм ифтизиатрическӕ къулыкӕу иӕофшӕн нахъ шӕуагъӕ къытӕу зӕхӕцӕгъӕныр, Адыгейм шӕпсӕуӕрӕм жъӕгъэузыр къамыузыным пӕе профилактикӕ Иофшӕлӕным

зегъушъомбгъуӕныр ыкӕи Іӕзӕпӕ учреждениехэр зӕкӕ мыщ къыхӕгъӕлӕжъӕгъӕхӕр.

А Программэм къызӕрӕдилытӕштыгъӕу, АРКПТД-м — жъӕгъэузыр къызӕузыгъӕхэм зышӕІӕзӕхӕр сымӕджӕш шъхӕлӕм медицинӕ оборудованиеу бактериологическӕ лабораторием ищыкӕлӕгъӕр, мыщ ыкӕи клиникӕ-диагностическӕ лаборатори-

ем апае мебелир, оргтехникӕр, машинӕ, респираторхэр, сплит-системӕхэр, гъӕуцъыӕлӕгъӕхэр, нӕмыкӕхӕри къафӕшӕфыгъ. Районхэм ащӕІӕ тубкабинетхӕми гъӕуцъыӕлӕгъӕхэр арагъӕгъотыгъ.

Общественнӕ организациеу «Урысые Къащ Плъыжымыр» и Адыгэ республикӕ Къутамӕ Иофшӕлӕхэр чанӕу къыхӕлажъӕхӕзӕ, социальнӕ ІӕпыІӕгъу арагъӕгъотыгъ амбулаториехэм ащӕлышлӕхӕзӕ Іӕзӕн Иофтхӕабзӕхэр зыдызӕрахъштыгъӕ сымаджӕхэм. Тхӕмафӕм зӕ ахэм аратыштыгъ гъомылапхӕхӕр ыкӕи гигиенӕм ылӕзныкӕкӕи къызыфагъӕфӕдӕн алӕкӕышт пкы-

гъохэр (зӕтыгъоу). А Иофтхӕабзӕм пылтыгъӕхэм къызӕрӕхӕгъӕштырӕмкӕ, цыфхэм яІӕзӕгъӕнымкӕ, ахэр узым текӕонхӕ зӕрӕлӕкӕыштымкӕ шӕошъхъуныгъӕ яІӕнымкӕ а пӕтӕуми яшӕуагъӕ къаколӕштыгъ.

Диспансерым иврач шъхӕлӕу Н. Мамыймрӕ «Урысые Къащ Плъыжымыр» и Адыгэ республикӕ Къутамӕ ипӕшӕу З. Къумпылымрӕ къызӕрӕхӕгъӕштырӕмкӕ, 2010-рә илӕсхэм аштагъ республикӕ программӕу жъӕгъэузыр къызӕузыгъӕхэм 2011 — 2015-рә илӕсхэм социальнӕ ІӕпыІӕгъу афӕхъуӕгъӕным фытегъӕпсыхӕгъӕр.

2010-рә илӕсхэм аштагъ республикӕ программӕу жъӕгъэузыр къызӕузыгъӕхэм 2011 — 2015-рә илӕсхэм социальнӕ ІӕпыІӕгъу афӕхъуӕгъӕным фытегъӕпсыхӕгъӕр.

Медикӕ-социальнӕ Иофыгъо шъхӕлӕ

Пчъагъӕхэм къызӕрагъӕлӕагъӕрӕмкӕ, дунаим илӕс кӕс нӕбгырӕ миллиони 8 жъӕгъӕуз шӕхъу. Сымаджӕ пӕпчъ илӕсхэм къыкӕлоцӕ нӕбгырӕ 20 — 30-мӕ, кӕлӕцӕыкӕлӕхӕри ахӕтӕу, а узыр «ареты».

Профилактикӕ Иофшӕлӕным Урысыем мӕхъанӕшхо шӕратӕу ыкӕи а уз шынагъор цыфхэм нахъ макӕу къанӕсыным пӕе медицинӕ Иофшӕлӕхэм алӕкӕи къамыгъӕанӕрӕми, сымаджӕхэм япчъагъӕ хӕкӕи пфӕлоштӕп. Мы узым ыпкӕ къыкӕыкӕи анахъыбӕ зышылӕрӕ кӕрӕлалыгъо 22-у къыхагъӕштыхӕрӕм Урысыер ахӕт. Я 90-рә илӕсхэм къащӕгъӕжъагъӕу жъӕгъэузыр къызӕузыхӕрӕм япчъагъӕ фӕди 2,5-кӕи, ащ илӕыкӕыхӕрӕр фӕди 4-кӕи нахъыбӕ хъуӕгъӕ. Кӕрӕлалыгъо байхэм ялтыгыгъӕм, Урысыем шӕпсӕурӕ кӕлӕцӕыкӕлоу мы узыр илӕс кӕс къызыхагъӕштыхӕрӕм япчъагъӕ фӕди 10-кӕи нахъыб.

Пчъагъӕхэм къызӕрагъӕлӕа-

гъӕрӕмкӕ, жъӕгъэузым ыпкӕ къыкӕыкӕи мафӕ кӕс дунаим нӕбгырӕ 80-м ехъу шӕлӕ. Анахъ гухӕкӕыр ныбжыкӕу, Иоф зышӕн зышылӕкӕышт ныбжыкӕм итӕу а зӕпахырӕ уз шынагъом илӕыкӕырӕр зӕрӕбӕр ары, гу-жъуагъӕу ар нахъыбӕрӕмкӕи къызӕрӕхӕгъӕштырӕм къыхӕкӕыкӕи. Профилактикӕ Иофтхӕабзӕхэр игъом зӕрахъӕхъу шӕгъӕм, жъӕу къыхагъӕштыгъӕ жъӕгъэузыр бгъӕхъужыны зӕрӕплӕкӕыштыр медицинӕм иӕофышӕхэм ренӕу

Диспансерым иӕофышӕхэм анахъӕу аналӕ зытетыр Іӕзӕпӕ учреждение пӕтӕуми зӕрӕлӕгъӕхӕрӕр кӕлӕцӕыкӕлӕхӕм ыкӕи зихъӕогъухэм мы инфекциер нахъ пасӕу къахӕгъӕштыгъӕным епхыгъӕ Иофтхӕабзӕхэр ренӕу адызӕрахъанхӕр ары. Анахъӕу а узыр къызӕузыгъӕхэр нахъыбӕу къызыштыхагъӕштыхӕрӕр планым тӕтӕу улӕкӕлӕхӕр зӕхӕцӕхӕ ыкӕи цыфыр уз горӕм ыгъӕгъӕмкӕу поликлиникӕм кӕӕкӕуагъӕм, рентген ыкӕи бактериоскопическӕ

Мы узым ыпкӕ къыкӕыкӕи анахъыбӕ зышылӕрӕ кӕрӕлалыгъо 22-у къыхагъӕштыхӕрӕм Урысыер ахӕт. Я 90-рә илӕсхэм къащӕгъӕжъагъӕу жъӕгъэузыр къызӕузыхӕрӕм япчъагъӕ фӕди 2,5-кӕи, ащ илӕыкӕыхӕрӕр фӕди 4-кӕи нахъыбӕ хъуӕгъӕ. Кӕрӕлалыгъо фӕшлыгъӕхэм ялтыгыгъӕм, Урысыем шӕпсӕурӕ кӕлӕцӕыкӕлоу мы узыр илӕс кӕс къызыхагъӕштыхӕрӕм япчъагъӕ фӕди 10-кӕи нахъыб.

Дунаим илӕс кӕс нӕбгырӕ миллиони 8 жъӕгъӕуз шӕхъу. Сымаджӕ пӕпчъ илӕсхэм къыкӕлоцӕ нӕбгырӕ 20 — 30-мӕ, кӕлӕцӕыкӕлӕхӕри ахӕтӕу, а узыр «ареты».

къаӕо. Цыфхӕми узым, ащ инӕшанӕхэм афӕгъӕхыгъӕу нахъыбӕ ягъӕшӕлӕгъӕм, инфекциер нахъ къызӕтегъӕуцогъошӕ хъушт.

Зӕрӕ Урысыеу Иофхэм язытет зӕрӕхъыльӕм фӕдӕу жъӕгъэузыр къызӕузыхӕрӕм япчъагъӕ фӕгъӕхыгъӕу Адыгэ Республикӕми гумӕкӕыгъо илӕ, кӕрӕлалыгъом зӕрӕпсауу шысымаджӕм, шӕлӕрӕм проценти 10 — 15-кӕи нахъ макӕми тиреспубликӕкӕи къатыр пчъагъӕхӕр.

Специалистхэм къызӕрӕхӕгъӕштырӕмкӕ, Іӕзӕпӕ учреждениехэм зӕкӕми къяуалӕхӕрӕм жъӕгъэузым фӕгъӕхыгъӕ улӕкӕлӕхӕр арагъӕкӕлӕхӕр зӕрӕфаер ахэм яӕофышӕхэм Іӕпӕдӕлӕл ашӕы. Икӕыгъӕ 2010-рә илӕсхэм ащ тӕтӕу аулӕкӕлӕгъӕр нӕбгырӕ 247420-рә. Ар республикӕм шӕпсӕурӕм ипроцент 55,8-рә зӕрӕхъурӕр. Урысыем ащ тӕтӕу шӕулӕкӕлӕгъӕм проценти 10-кӕи ар нахъ макӕ.

улӕкӕлӕхӕр рагъӕкӕлӕхӕ зыхъу-кӕи ары.

Жъӕгъэузыр медицинӕ Иофыгъо закӕоп, социальнӕу ар шыт. Ащ пӕе а узым епхыгъӕ профилактикӕ Иофтхӕабзӕхэр медицинӕми, социальнӕ лӕзныкӕоми афӕгъӕзӕгъӕнхӕ фае.

Сыд фӕдӕха социальнӕ лӕзныкӕомкӕи зӕрахъан алӕкӕышт Иофтхӕабзӕхэр? АРКПТД-м иврач-методистӕу В. П. Терещенкӕм къызӕрӕхигъӕштырӕмкӕ, цыфым ипсауныгъӕ гъӕпытӕгъӕным, экологием изытет нахъышӕу шлыгъӕным, тхӕамыкӕу къытхӕтхэм ящӕІӕкӕи-псӕукӕи зыкӕ-

гъӕІӕтыгъӕным, цыфхэм якультурӕ кӕлӕцӕыгъӕным а Иофтхӕабзӕхэр япхыгъӕх.

Медицинӕм ылӕзныкӕкӕи Иофтхӕабзӕхэр зыфӕгъӕхыгъӕнхӕ фаехэр игъом прививкӕхэр кӕлӕцӕыкӕлӕхӕмрӕ зихъӕогъухӕмрӕ афӕшӕыгъӕнхӕр (вакцинациер ыкӕи ревакцинациер), цыф псау-хэм а инфекциер анӕмысыным епхыгъӕхэр (сымаджӕхэр нахъ пасӕу къыхӕгъӕштыгъӕнхӕр, химио-профилактикӕ шлыгъӕныр, цыфхэм а узым фӕгъӕхыгъӕу нахъыбӕ ябгъӕшӕныр).

А Иофтхӕбзӕ пӕтӕури зӕхъӕожымы, узым упӕуцужыныр нахъ Іӕшӕлӕх мӕхъу.

Республикӕм исхэм, анахъӕу Мыекӕуапӕ шӕпсӕуӕхӕрӕм, бӕрӕ игуӕу ашӕы жъӕгъӕуз хъуӕгъӕхэм зышӕІӕзӕхӕр сымӕджӕштыр кӕлӕ гузӕгум зӕритыр зӕрӕмытӕрӕзым, цыфхэм япсауныгъӕкӕи ащ шынагъо къызӕрӕзыдыхъыерӕм.

Адыгэ Республикӕм псауныгъӕр кӕуӕхъумӕгъӕнымкӕи и Ми-

нистерствӕ къызӕрӕштытӕлӕуагъӕмкӕ, диспансерыр къалӕм дӕхъыжыгъӕным Иоф дашӕ, мы илӕсхэм псӕолӕкӕлӕм ипроктнӕ-сметнӕ документацие аухынӕу ары. Диспансерыкӕм ишӕын 2013-рә илӕсхэм рагъӕжъӕшт.

Жъӕгъэузым пӕуцужыгъӕным и Дунӕ мафӕ ехъулӕу Мыекӕуапӕ Иофтхӕбзӕ зӕфӕшъхӕфхӕр шӕзӕхӕшӕгъӕх. Ахэм ащӕш гъӕтхӕпэм и 22-м сыхъа-тыр 11.00-м къышӕгъӕжъагъӕу 14.00-м нӕс Лениным ыцӕи зыхъыр гулӕм шыкӕлогъӕ акциеу «Ромашкӕ фыжъ» цӕу зыфӕшӕыгъӕр. А мафӕм фаехэм зӕкӕми флюорографие арагъӕшӕын амал диспансерым къаритыгъ. Акцием хӕлӕжъагъӕхӕр еплтыгъӕх кӕлӕцӕыкӕлӕхэм ясурӕтхэм якӕгъӕлӕгъӕгонӕу «Жъӕгъэузым текӕлогъӕнымкӕи ІӕпыІӕгъу сӕхъу» зыфи-Іӕрӕ темӕм фӕгъӕхыгъӕми.

Ащ къыкӕлӕыкӕлӕрӕ мафӕм, гъӕтхӕпэм и 23-м, пресс-конференцие шыкӕуагъ АРКПТД-м истаціонар отделение. Ащ хӕлӕжъагъӕх Адыгэ Республикӕм псауныгъӕр кӕуӕхъумӕгъӕнымкӕи и Министерствӕ испециалистхӕр. Мы къулыкӕум непӕ гумӕкӕыгъоу иӕхэм, ахэм ядӕгъӕзыжыныкӕи амалӕу шӕлӕхэм ащ шӕтегушты-Іагъӕх.

ЖАКӕМЫКӕО Аминӕт.

Адыгэ Республикӕм псауныгъӕр кӕуӕхъумӕгъӕнымкӕи и Министерствӕ къызӕрӕштытӕлӕуагъӕмкӕи, диспансерыр къалӕм дӕхъыжыгъӕным Иоф дашӕ, мы илӕсхэм псӕолӕкӕлӕм ипроктнӕ-сметнӕ документацие аухынӕу ары. Диспансерыкӕм ишӕын 2013-рә илӕсхэм рагъӕжъӕшт.

Жъуагъохэр, тыгъэр...

Хышхохэм, океанхэм ащы-хушлэштыгъэ бзэджащлэхэр арын фае апэу ошъогум жъуагъохэр зэрэизым гу лъызытагъэхэр. Джащ фэдэу чыгулэжъхэм псым чэзыу-чэзыу зыкызырри-лэтыррэр ыкIи зэрэхэжыжыррэр агъэунэфыгъ. ЕтIанэ цыфлэпкъым цивилизацияжыхэр кы-зэпечыфэхкIэ уахътэр илъэсхэу, мазэхэу, мафэхэу зэрэзэхэтыр кыгурыуагъ, ахэр мыжъохэм ахаупкIыштыгъэх, папирус кIышъохэм атыратхэтыгъэх. Джарэуштыгъэ апэрэ мэфэпчыхэр щы-лэхэ хъугъэ. Нэужым тыгъэр зэриубытыррэр, чыгур шарым зэ-

рэфэдэр ашлагъэх, цыфым ишIэ-ныгъэ хакъозэ, апэрэ телескопыр кыугупшысыгъ, астрономием фэгъэхыгъэ шIэныгъэхэр зыщарагъэгъотыштыгъэ апэрэ еджапIэр кызылэуахыгъ.

Астрономием нахь куоу ашIэ зыхуыгъэм кышцегъэжыгъэу тыгъэ нэфым скоростэу иIэр зэрагъэшIэн альэкIыгъ, жъуагъохэр нахь зэпэблагъэхэуи, нахь зэпэ-чыжъэхэуи зэрэхуыжыжыррэр агъэунэфыгъ. Непэ кызынэсыгъэм жьогъуакIэхэр кызылэуахыгъ, ахэм цыф цIэрылэхэм ацIэхэр афаусхэу мэхъу.

Жъуагъохэм джырэ лъэхъа-

ными космосым ащылъэплъэх, яшгъэфхэр зэрагъашIэх. Теле-скопхэу зидиаметрэ нахь инхэр непэ зыдэщылэхэр Калифорниер (см. 508-рэ), Урысыер, (см. 600), Гавайи (см. 1000) арых.

Астрономием шIу зыльэгъухэрэм, шIэныгъэ куухэр зылэ-кIэлэхэм, уашъомрэ жъуагъохэмрэ ящылэкIэ зышлогъэшIэ-гъонхэм ыкIи алъыплъэхэрэм зэкIэм зэрэдунаеу непэ, гъэтхапэм и 24-рэ мафэр, астро-номием и Мафэу хагъэунэфыкы.

(Тикорр.).

Илъэс 42-рэ нахь ымыныб-жъымы, Исхакъ Хэкужъ ллак-кIом ицIыф цIэрылэхэм ащыш. ЛлакIор арэгъушхо генералхэу Хэкужъ Хъярдинрэ Хэкужъ Мансуррэ. Апэрэм зэунэкъош-хэм я Хасэ пэщэныгъэ дызэрехъэ, ятIонэрэр ащ игуадз. Иоф-тхьабзэу кыуцухэрэм язэшло-хынкIэ мафэ кIэс пIоми хуэнэу зэпымыоу лажьэрэр Исхакъ ары.

ИлъэсишкIэ узэкIэбжъымэ, ллакIом изэлукIэ хэлэжыгъэхэм зэдырагъаштэу Исхакъ секре-тарэу хадзыгъагъ. Иунэкъошхэм цыхъэшхоу кыфащылгъэм ишы-хьатэу ащ кыратыгъагъ Хасэм имыхъур. Джы ар офис-мене-джер кIодыеп, унагъом ишэн-хабзэхэм яухъумэкIо шъхьал.

Хэкужъ Исхакъ зышчымы-гъуазэ щыIэп. ЛлакIом итарихъ изэгъэшIэн зэгорэм ишыпкIэу пылгыгъ ащ ятэу Юсыф. Ушэ-тынхэм ауж итызэ ар адыгэ хэ-хэхэр зыщыпсэурэ кIэралы-гъохэм ащылэагъ, джащ фэдэу Адыгейм, Къэрэщэе-Щэрджэ-сым, Къэбэртаем, Шапсыгъэм кыэклогъагъ.

Гуетыныгъэшхо фыриIэу Юсыф илакIо итарихъ зэрэпы-лыгъэм ишIуагъэкIэ материал гъэшIэгъон дэдэхэр кыуыгъо-гъэх. Къэуагъэмэ хуышт: адыгэ-хэм лъапсэ зыщадзыгъэ чIынэ-лэ пэтэуми Хэкужъхэм уащы-лэклэ.

— Тинахыжъ Iушхэм Иофы-шхоу ашлагъэм ишIуагъэкIэ ти-лакIо ехыплэгъэ кIэбар гъэшIэ-гъоныбэ зэлугъэкIагъэу тил. Сы-да зымыуасэр Хэкужъ ллакIом илIэуж 19-м афэгъэхыгъэ кIэ-бархэу тилэхэр, ахэм тэ тарэгъу-шхо, — кIэуагъэ Исхакъ. — Ахэр бэрэ тыуплэкIужыгъэх, зэдгъэфжыгъэх, осэжхо зилэ фактых, ахэм цыхъэ афэпшIы хуышт. Хэкужъ ллакIом итарихъ иаужырэ нэкIубгъор джырэклэ тхыгъэп, шылэныгъэр лъэкIуатэ, зэкIэ материалхэр кыуыгъоигъэ-хэ хуыгъэп, тилэшIэгъуи Иоф зы-дэтшIэн тил...

Исхакъ адыгабзэр дэгъу дэ-дэу ешIэ, илакIо итарихъ сы-хьат пчъагъэрэ кытегушылэн ылъэкIышты.

— Амман изакъоу Хэкужъ лъэкъуацIэр зыхырэ нэбгырэ 500 фэдиз щэпсэу, я XIX-рэ лIэшIэгъум ия 70-рэ илъэсхэм тилъэпкIэгъухэр мы чIыналгъэм кызыхэхэхэм шъхьафэу тIысы-гъагъэх. УадысиркIэ зэджэгъэхэ адыгэ кыуаджэр агъэпсыгъагъ. Джы чылагъэр Иорданием икIэлэ шъхьалэ имикрорайон ху-гъэ. 1913-рэ илъэсым Хэкужъ-хэм ялIэкIо Хасэ зэхашгъагъ. Ащ лъэшэу зыушъомбгъуыгъ, ллакIом непэ нэбгырэ мин фэ-диз кызылэуыбыты. Амман фэ-шъхьафэу Хъащымыт пачъы-хьагъум инэмыкIырэ кIалэхэми

Хэкужъхэр ащэпсэух. ЛлакIом ежъ игупчэ иI, ащ кIалэу Уады-сир икварталхэм ащыц зэлье-уыты, джащ фэдэу герб иI, официалнэ сайт Интернетым кышцызэлутхыгъ. Нахыжъхэм я Совет чанэу Иоф ешIэ. Хэкужъ-хэм ялIэкIо офис а зы уахътэм нэбгырэ шьитIу чIэфэ, шагум гъэмэфэ лъэхъаным цIыфхэр зыщызэхэсышт чIыплэ шагъэ-псыгъ. Гупчэм иунэ хьакIэхэр, пIэрыхъапIэр, кабинетхэр хэ-тых, мыщ ллакIом имузей кы-шцызэлэуахыгъ, сурэтхэу ллакIом щыц цыф шлагъохэм атыра-хыгъэхэр, картинэхэр чIэлыхы,

гъэу мыщ кышцаугъонгъэхэм афэдэхэп. Агузэгурэ сурэтхышхом итыр Хэкужъ Хъярдин, нахы-пэкIэ иордан дзэм ивоначаль-ник цIэрылэагъ, ыужыкIэ хэхэс адыгэхэм зэлашIэрэ яобшест-веннэ ИофышIэшхуагъ, Иордани-ем и Щэрджэс шIушIэ обществэ илъэс зауэрэ пэщэныгъэ дызэ-рихыагъ.

— Ти Хъярдин Хъащымыт Па-чъыхьагъум иджырэ регуляр-нэ армиэ зэхэхэгъэным апэу фежыагъэхэм ащыштыгъ, ащ хэ-хьоныгъэ егъэшIыгъэным зила-хышIу хэзылхьагъэхэм аха-лыгътэ. Ар генерал хуыгъэ, хэгъэ-

льфыгъэу бригаднэ генерал ху-гъэ, илъэсыбэрэ пачъыхьэу Ху-сен ыцIэ зыхырэ медицинэ гуп-чэшхом пэщэныгъэ дызэри-хыагъ. ЛлакIом ищытху хигъэ-хуагъ Хэкужъ Мухъэмэд Ис-хакъ, хэгъэу кIоцI ИофхэмкIэ Министерствэм кIэралыгъо кы-лыкIур щысэтэхыплэу ащ ши-хыгъ.

«ТиллакIо шъхьэкIафэу фэт-шIырэр кызыщегъэрэр ащ ита-рихъ изэгъэшIэн ары, — кы-кIегъэтхы Исхакъ. — УиллакIо нахыжышIоу илагъэхэр, уила-хылхэр пшIэнхэр мэхъанэшхо зилэ Иофэу зэрэщытыр тикIэлэ-

дзыгъ, ахэм Бганбэ лъэкъуацIэр ахы. «Мы урамым Хэкужъ Ахъмэд Мусэ ыцIэкIэ еджэх, — кIэуагъэ Амман щыпсэурэ Хэ-кужъ Махъмуд. Уадысир имэ-щыт шъхьалэ тыблэкIы, ащ Адыгэ мэщыткIэ еджэх, — я 19-рэ лIэ-шIэгъум Кавказым кыкошчы-кIыштыгъэ адыгэ хэхэхэм агъэ-уцугъагъ. Ахъмэд Мусэ цыф-хэр зезыщэрэ апэрэ кIэралыгъо автотранспорт компаниер ыгъэ-псыгъагъ. Уадысиррэ Амманрэ зэзышхырэ автобус маршрутыр икIыгъэ лIэшIэгъум ия 20-рэ илъэсхэм яублэгъу Ахъмэд Мусэ ары кызылэуыштыгъагъэр».

Хэкужъ Махъмудэу Петрэ тызэкIом нэлуасэ тызфэхуыгъа-гъэр Бганэхэм ащыш. Налшык шеджагъ, инженер сэнэхьатыр зэригъэгъотыгъ. Адыгэ пшъа-шъэ шъхьэгъусэ фэхуыгъ, ины-дэльфыбзи, урысыбзэри зэри-гъэшIагъэ. КъэшхокIо ансамб-лэм хэтызэ Адыгейми, хылушъо Шапсыгъэми пчъагъэрэ ащы-лагъ, ыгу лъэшэу пэблагъэ ху-гъэх ятэжъхэм ягупсэгъэ чIыплэ-хэр — Тхьагъапшъ, Агуй-Ша-псыгъэ, ХъаджыкIо, нэмыкI ша-псыгъэ чылагъохэр зэригъэлъэ-гъуыгъэх. ИкIэлэцIыкIухэр игъу-сэхэу амал кызырэхэхIэу джыри кIонэу зегъэхьазыры.

Хэкужъ Махъмуд Амман кышчыхуыгъ, кIалэр дэгъу дэ-дэу ешIэ. Тыгушылэзэ Баядер-УадысиркIэ зэджэхэрэ микро-районым тыкIэсыгъ. Мыщ цы-фыбэ щэпсэу, тучанхэр, бэдзэр-шIыплэхэр шыхъоих.

— Мы чIыплэри сыгу пэ-благъэхэм ащыш, — еIо Хэку-жъым, — Хэкужъ Абдалла Рэ-джэб ыцIэкIэ мы микрорайоным еджэх, ар шъхьэкIэфэшхо зыфа-шIырэ цыфхэм ащыштыгъ, хьа-кIулахэхэм якъэуыгъоинкIэ ин-спекторэу илъэсыбэрэ лэжыагъэ, лъэпкыпсэу щытыгъ, цыф кы-лайыцызхэм зэрилъэкIэу IэпыIэ-гъу афэхуыштыгъ.

АдыгэхэмкIэ лъэплэ дэдэу щыт нэмыкI чIыплэхэми а мафэм та-щылэагъ: Амман щыпсэурэ Хэ-кужъ ллакIом щыц цыф шла-гъоу Хэкужъ Ахъмэд Абдель-Ра-закъ ыцIэкIэ щыт урамым. Уады-сир еджапIэр зыгъэгъэпсыгъэ ыкIи апэрэ кIэлэегъаджэу ащ Иоф щызышIэгъэ адыгэм лъытэны-гъэшхоу фашIырэм ар ишыхьат.

— Ащ ригъэджагъэхэм цыф гъэсэгъэшхохэр — министрэхэр, парламентым идепутатхэр, кIэ-ралыгъо ИофышIэшхохэр, врач-хэр, инженерхэр кIахэкIыгъэх. Адыгэ лъэпкъым ищытху язы-гъэлорэ цыфышIу дэдэхэм ащы-щыбэ Хэкужъ ллакIом икушъэ шапIугъ, ащ фэдэ ллакIом уфэ-мырээзэн лъэкIыштыгъ.

НЫБЭ Андзор. Тисобкор.

Хэкужъ ллакIор цIэрылэу

спорт кубокхэр, выпелхэр, нэ-пэплъ шIухьафтынхэр япчъа-гъэкIэ бэдэдэ хуыгъэу кышцагъэ-лэагъох.

Уилгъэпкъ, уиллакIо, уичIы-гужъ шIудэдэ плъэгъунхэ фае, джащ фэдэу унагъо пэпчэ иса-бийхэр лъэпкыпсэхэу, чыгу-псэхэу кыэтэджынхэм ыналэ ты-ригъэтын фае, — еIо Хэкужъ Хъярдин, — джары чIыплэ лъэ-гъупхьэхэм ллакIом щыц цы-фышIухэу, шъхьэкIафэ зыфа-шIыхэрэм ясурэтхэр зыкIыша-гъэуцухэрэр. Ахэм ахэтых поли-тихэр, общественнэ ИофышIэ-шхохэр, дзэкIолIхэр, шIэныгъэ-лэжъхэр, спортсменхэр...

Исхакъ кытфелуатэ мы га-лереем зисурэт шылгъэгъухэрэр Иорданием щыпсэурэ Хэкужъ-хэм яобшинэ апэ дэдэу зэхэзы-щагъэхэу, Кавказым кыкIыгъа-гъэхэр ары — Мухъэмэд, Ис-льам, Хъэпакъ, Хъаджал, ахэм анэмыкIхэри. ИофышIухэр кы-зыгъэжыагъэхэр ахэр арых. Ис-хакъ ятэжъэу Исмахили ахэм ахэт.

Модрэ хьакIэщым фотогра-фии инхэу заулэ ит, ахэр шъо зэ-фэшъхьафхэмкIэ шыгъэх, мод-рэ пэщым чIэт сурэтхэу бэшIа-

гум кIэрал кIоцI ИофхэмкIэ ими-нистрэ игуадзэу щытыгъ, сена-торыгъ.

Ежъ Хъярдин кIэIотэныр лъэ-гъэкIуатэ, ыш шышкIэу Мансур исурэтэу дэпкъым пылгъагъэм нахь пэблагъэу екIуалIэ.

— Иорданием идзэ ыкIи ипо-литическэ Iэшъхьэтетхэм Ман-сур шъхьэкIафэ кыфащылэ. Зэ-горэм ащ спецназымрэ арми-ем иошъогу десантрэ яэлитнэ частьхэр зэхыщэгъагъэх. Мансур икомандование чIэтэу непэ Иор-данием ипачъыхьэу я II-рэ Аб-далла дзэ кыулыкIур ыхыгъ, арышъ, Иоф зэрэзэдашлагъэм изакъоп ахэр пытэу зэзыпыхь-эрэр, хуылыфгъэ зэныбджэгъу-ныгъэ пытэми агухэр зэфещэх. ЫужыкIэ сшы дзэм инспектор шъхьалэу щытыгъ, къэуагъэмэ хуышт а IэнатIэр главнокоман-дующым ыуж имэхъанэкIэ ятIо-нэрэу зэрэщытыр.

Хэкужъхэм ядзэ династие ащ кышциухырэп. Хъярдин джыри цыф цIэрылэу заулэмэ алъэкъуа-цIэхэр кырело.

Хэкужъ Мухъэмэд — бригад-нэ генерал. Иорданием и ВВС иполковник. Хэкужъ Басмэ иор-дан дзэм итарихькIэ апэрэ бзы-

цIыкIухэм агурытэгъало. Тэ тила-хылхэм ащышхэр Сирием, Из-раилэ, Туркуем, Германием, Кавказым кыащыхэдгъэщыжы-гъэх. А Иофым непи тишъыпкIэу тыпыл. Сятэ тиллакIо ылапсэ кызыщегъэрэр зэригъэшIагъ, Урыс-кавказ заом ыпэкIэ ти-лъэпкIэгъухэр хымэ кIэралыгъо-хэм арыфэнхэр кызыхэкIыгъэми дэгъу дэдэу щыгъуазэщытыгъ.

Адыгэхэр ячIыгужъ рафын-хэм ыпэкIэ ТIуапсэ иIэгъо-блэ-гъухэм ащыпсэуштыгъэх, тила-кIо лъэкъуацIэу Бганэр зэрихъэ-щтыгъэ. Арышъ, шапсыгъэхэм тащыш. Унэгъо заулэ хуыгъэу Бганэхэр Пшызэ шъолырым кошыжыгъагъэх, кыуаджэу Ас-кылае щыпсэуыгъэх, мы чIыплэм лъэкъуацIэу Хэкужъыр кышца-шгъагъ, ячIыгужъ шIульэгъу ин дэдэу фырылэр кыкIагъэгъэхэу а лъэкъуацIэр зыфаусыжы-гъагъ. ЕтIанэ Туркуем кошы-жынынхэ фаеу хуыгъагъэ, ыужыкIэ хэхэс щылакIэр Иорданием шы-лагъэкIотагъ. Хэтэ зышлагъэр IэкIыб кIэралыгъохэми, Адыге-иым бэу ащыпсэурэ Хэкужъхэр шапсыгъэ Бганэхэм алъапсэ пытэу епхыгъэмэ, гъунэгъу Аб-хъазыми Бганэхэм алъапсэ ша-

(Къызыкӕлӕкӕлорӕр
гъэтхәпэм и 22-м
къыдӕкӕлӕгъӕ номерым ит).

Умарӕ ыгъӕкӕлӕтӕжы, тӕтӕжъ
къыхъажыгъӕу:

— Дунаим тетыхъ къодый,
тхъамыкӕлӕр, — къылуагъ, зы-
фӕгъӕхыгъӕр къӕппӕн фӕшӕу.
— Умарӕ сьд пыпхыжы, Тхъ-
ри ащ ышӕлӕхы хъужырӕп.

Лӕжъӕу икӕлӕхыгъӕм лӕ-
шӕу сыгу ригъӕгъу, сӕлоба,
ащ къынӕуж остыгъӕ нӕфыр нахъ
мӕзӕхашӕо къӕхъугъӕу, кӕым-
сым пкыерӕ унӕми къиуцагъӕу
сӕ къысчыгъӕу. Нӕнӕжъ ихъӕр-
мӕстӕ зӕутӕкӕ макъӕхӕр ащ къы-
хӕлукӕых. Хъакушъхъӕм тет
къумгъаныр ары ыпсӕ пытыжъ
къодыӕу лъылыт ӕдӕнӕкӕ къо-
дыӕу макъӕ зыпылукӕыжырӕр.

— Ащ шӕлӕдыгъӕи нӕпӕ
къӕбгъотыт, Базрыкӕу, — зы-
шӕлӕдыгъӕм ыцӕ къырым-
ӕу, — Едыджы мӕкъӕ лъхъан-
чӕкӕ къыхидзагъ, къӕтӕысынӕу
игъо имыфӕ раппӕлӕз ӕгумӕкӕ
онтӕгъу хъазырӕу къыхигъӕ-
псыгъ. Ӕкӕлӕшӕохӕр кӕым-сы-
мӕу зӕцихъохӕу зытӕкӕлӕр ы-
си, етӕни къыппидзӕжыгъӕ:

— Нӕкӕлукъомӕ япхъу къӕ-
бар гомылу, нысӕм шӕолӕм къы-
рихыгъӕшъ ылуи, къысфилӕтагъ.
Шъуи Мыхъамодӕ енӕвӕдӕм
ыгъӕтӕысыгъӕшъ... Олӕгъуа,
Прын, цыфмӕ псӕкӕлӕдӕу агъа-
хъӕрӕр зыфӕдизӕр. Сӕ сшӕлӕшъ
хъугъӕджъ мырӕуцтӕу къаслорӕп
шъхъае, зышӕлӕшъ хъунхӕр чы-
лӕм къыдӕкӕлӕхъаба...

Прынӕ махъӕшъ щыс, гушчыӕ
къылорӕп.

Тӕтӕжъӕу Базрыкӕуи мыжъо-
сын пӕнӕу щыс. Жыы къымы-
щӕхӕрӕм фӕд.

Сьдми нӕнӕжъӕу Прын ныӕп
зыкъӕзышӕлӕжыгъӕр:

— Ащ фӕдӕ къӕбар тӕ тилӕп,
Едыдж. Ӕнӕкӕ-ушъорӕкӕхыгъу
ыджа зӕрӕдӕкӕлӕжыгъӕгъӕх... —
Горыӕотӕжъ мышъо-мылыр
къызӕрилуагъӕмкӕлӕ, кӕлӕгъожъ
ышӕлӕжыгъӕ Ешыкум. Ыжӕ псы
дӕгъӕхъуагъ пӕнӕу нӕужым бӕрӕ
щысыгъ, ыгукӕ зыпыгъусӕжъӕу,
ау къымыӕни фӕлӕкӕлӕгъӕп:

— Емыкӕу къысфӕшъумышӕ,
Прын... Тӕри а мӕфӕ дӕдӕм къы-
дахъӕхи хъӕлӕчӕсӕгъӕнӕу тызӕпы-
рагъӕзӕжыгъӕгъӕба!...

— Тӕшӕба! Хъаджӕмыекъо-
хӕри ары ало...

Нӕнӕжъӕу Прынӕ ылапӕмӕ зӕб-
лагъӕчырӕ хъӕрмӕстӕ жъыутӕ-
хыхӕм гужъ-шӕнычъӕгъӕ жъыгъӕ-
ир къапыгъӕкӕурӕм яхъшыр.

Джыры ныӕп тӕтӕжыы ыбзӕ
къызитӕтагъӕр:

— Емыкӕу пфӕслӕгъурӕп,
Едыдж, мы укызӕрӕкӕуагъӕр.
Укӕкӕуагъӕм дӕгъуо шӕлагъӕ,
егъашӕм тызӕныбджӕгъу, хъаш-
кым... Тӕри ащ фӕдӕ къӕбар
къыгъӕлугъ. Тхъашхор тишъхъат!

— Ары, ары. Зӕкӕмӕ ажӕ
пкӕдӕн пӕлӕкӕлӕнӕп ныла, — нӕ-
нӕжъӕу Прынӕ тӕтӕжыы къыды-
ригъӕштагъ.

Щӕч хымылӕхъажъӕу Ешыку
ефӕндым къыпиуикӕлӕгъӕ:

— Тхъӕм пӕцы тезылыхъӕрӕм
нахъ цыф дӕй хъужырӕп, Баз-
рыкӕу. Псӕкӕлӕдӕшӕгъӕ зылӕмӕ
джыхънӕмыр тӕыспӕлӕ афӕхъут,
ашъхъагъӕдӕж мӕшӕлӕшхор ашъ-
хъӕшӕт зӕпыгъу. Тхылыт лъаплӕм
ары итхӕгъӕр.

— Чы чӕлӕгъым шъыд чӕп-
тагъӕми а Тхъӕм укылыгъӕгъу...

— Ау щытми, цыфымӕ ямы-
гъӕлон пӕлӕкӕлӕтӕп, Прын, —
ефӕнд лӕжыжыр ары икӕлӕрӕу
мыгулӕсфыхӕрӕр. — Безвест
аӕгъӕ, пӕлӕгъурӕба тӕ тиӕхӕр...
джы хъаджырӕт бӕрджахъхъу
къызӕрӕчӕкӕлӕжыгъӕхӕр...

Мы тапӕкӕ фронтим ӕузы-
щӕхӕр мӕшӕлӕкур пыим икӕ-
тӕркъоужымӕ къызӕрагъӕ-
уагъӕмкӕлӕ, шъуикӕлӕмӕ ары-
кӕуагъӕм тызӕрӕщымыгъуа-
зӕмкӕлӕ, макъӕ къышӕотӕгъӕу
ылоу зӕрыт тхылыгъӕр шыблӕ-
къохъӕблӕ унӕгъуишӕм кӕалу-
кӕлӕгъагъ...

— А джынӕ нӕджӕсым... Уа-
ры, Ешыкур, еплӕ, мӕкъушӕн-
джыр зӕрӕзӕтыралӕхъӕжыгъӕ
мафӕу зӕрӕщыт. Елагъи щылӕп.
Пӕцы къӕсӕусым...

— Оуи-уиу, — къышӕиутагъӕу
къызӕлӕпхъотыгъ ефӕндым, —
Базрыкӕу, сшӕлӕшъ мыхъуджӕ
къӕсӕлуа!

Бысымгӕшъ ныом зыпарӕ зы-
хымыхӕрӕм фӕд:

— Чыуни чӕлӕгъӕп, емыни
чӕлӕгъӕп. Тӕдӕ къӕкӕлӕн?

— Ым, джынӕ... Мы цыф

къышӕлӕжырӕп, урыс лӕжъ гор-
рӕм иунӕ илӕу иакъыл къыхъа-
жыгъагъӕу ары. Тхъӕр къыдӕли,
зӕкӕлӕри зызӕпӕжы нӕуж, къу-
лыкӕур зыцихыгыгъӕм къы-
гъӕзӕжыгъ. Етӕнӕ НКВД-м къу-
лыкӕу сӕжъуагъӕшӕ ылуи лӕлӕу
тхылыт афитхыгъ. Лыгу кӕлӕ-
цылыгъба аш? Едыдж, ылӕ лӕ-
ныкӕо пымытыжъӕу етӕни...

— Ары, Базрыкӕу, укыгъӕ-
нӕн зыхъуджӕ а Тхъӕшхом
хӕкӕлӕпӕ мелон къыпфигъотыт,
— ардӕдӕу Ешыкум къӕбарыр
шӕлӕгъӕшӕлӕгъоныгъӕп.

Ау лӕжыжъӕм якъӕбар сызы-
хӕдало нӕуж сӕри сигулыгъӕ зы-
горӕуцтӕу зыкъызӕпыригъӕзагъ:
а дӕдӕм сӕ къызгурылуагъ насы-
пыр къызӕрӕкӕлӕштыр зи арымы-
рыхъӕу зӕрӕщытыр, гушлуагъори
кӕкӕлӕу ащ ыуж къызӕрикӕы-
щтыр. Ары, гушлуагъор гъӕмӕ-

сӕушъхъӕ къыдӕчъӕгъӕти ера-
гъыкӕлӕ есфыхыжыгъӕ, тхъа-
мыкӕлӕр, хъау, ебӕр шъхъӕкӕлӕ-
штапх алоба — хъӕрмӕстӕу лыѐ
хъуи лӕпӕдӕу ыхъырӕм къыхи-
хыжыгъӕр нӕнӕжъ къылысхи,
Горышӕлӕшхо-псӕрышӕлӕшхоу
зыфӕсшӕлӕз, схи адыкӕлӕ пхъӕн-
тӕкӕлӕу щытым теслӕхъагъ:

— Хъун, хъун, ай ори зӕго-
рӕм укыстѐфӕжыын, — къӕс-
луагъ, сымакъӕ мӕхъ шъыпкӕу
сшӕлӕз. Зӕпыуӕлӕ кӕым-сымы-
шхом зызӕпищыгъ.

— Ым, тащтӕу къӕпӕуагъи ар!
— гужыын ылӕз шъхъае, нӕ-
нӕжы къыдӕхъугъӕп, сӕ фӕсы-
дзыгъ гушчыӕмӕ ар къызӕбгы-
рагъӕгушӕлӕжыгъ, фӕмыахъ
пӕнӕу етӕни щхым къызӕ-
лӕжыгъ. — Ым, хытӕлӕм азыфагу
къыкӕлӕгъ, сӕ сызгъӕгужыгъӕм
о шъыд хӕпшӕлӕкӕлӕр! Тыгъӕ-

лӕгъжъу, еплӕгыгъуи уфифӕрӕп.
Хъакупчъӕр ӕуубгъукӕлӕгъӕу
хъӕрмӕстӕм жъокуплӕыр
къӕрӕшӕлӕкӕлӕ.

— Нан, Мышъыд ышкын
есӕгъӕтба, — нан, сӕуи сызӕре-
джагъӕм сӕ гу лъыстагъӕп, сьд-
ми ыкӕлӕ зысшӕи, ыпшӕгъ зис-
шӕлагъ, Курашӕ игуапӕу къы-
хӕгушӕлӕжыгъ.

— Ым, нан, пӕуагъӕа, си-
кӕлӕшкӕ! — ышӕлӕшъ мыхъугъӕ
пӕнӕу фӕбӕпӕу къыздӕплӕыѐ-
жыгъ.

— Мы чылыаѐм мӕлӕкӕаѐм
егъалӕн фаѐ ...

— Ет, сикӕлӕшкӕ, адӕ ептын!
Уары щыуаным пӕлӕст илӕ. Хъа-
джыгъалӕм джары щыур тет.
Ушъхъамыс, фыхӕгъахъу щыу
тӕкӕлуи...

Лӕгъуцым сехыгъӕп, зӕ сы-
джагъ, тӕо сьджагъ... Мышъыд
къызӕрӕсӕчӕлӕлӕштым зыкӕи
сехырӕхъышӕжыгъӕп. Пӕлу-
лӕшӕо чӕлӕгъым чӕт нӕмыц
гъуцӕ пӕложым шхыныр из-
гъӕхъуагъ. Сӕгуӕжыы, къызы-
сӕчӕлӕлӕкӕ рӕхъатӕу шхӕн
сӕлӕшъ, ау Мышъыд зыкӕлӕгъӕ-
хыерӕп, къысӕчӕлӕлӕныр хӕ-
сӕгъӕкӕлӕшъ. Ащ нахъ сыкӕлӕгъӕ-
хыжыгъӕу сыкӕлӕгъӕгузӕжыуи:

— Мышъыд! Мышъыд! Мы-
шъыд! Ма, ма, ма... — зӕрӕс-
фӕлӕкӕлӕ тӕкӕлӕкӕлӕ шагум куо-
хъаушхо дӕсшӕлӕхъагъ.

Мӕзӕм зыкӕгъӕлӕлӕгъӕо къо-
дый. Сеплӕшъ, унӕ нӕлӕм къот
чыгыжыым икомӕ пӕланӕмӕ къа-
хӕпшыхъ, моу тыжыын мӕлу
хъурӕшхоу. Лӕӕкӕлӕгъӕлӕшъ
нӕр къӕгъӕутӕкӕлӕкӕ. Енӕгуагъо
нычӕпи чылыӕ къышӕлӕнкӕлӕ, —
зӕсӕложыы сӕр-сӕрӕу.

— Мышъыд! Мышъыд! Мы-
шъыд! Ма, ма, ма...

Хӕтӕжыѐм ылӕнӕхъыкӕлӕ, мо
урамым, чӕу кӕлӕым, ӕнӕвӕдӕм
мӕкъу шӕнджӕу щызӕтыралӕ-
хъажыгъӕмкӕи — тыдӕкӕи
кӕым-сымышху. Шъыпкӕмӕ,
хъӕр чыр зӕгози дѐфагъ.

Сшыпхъунахыжы, Рахъмӕт,
пчӕнӕзым къыдӕджыкӕлӕ:

— Чылӕр къыхӕхъат, нанӕ
къишӕжъ ело...

— Бӕмышӕу сӕ згъӕшка-
гъӕшъ ары...

Чыиф къӕлӕпчӕжыер зыго-
рӕм къыгъӕсысыгъ. Сызӕплӕм,
пкӕуӕмрӕ чыим ышъхъапӕрӕ
ондрыхъоу ашӕлӕлӕгъӕр къӕ-
сысыгъ, чый макъӕри къӕлуы.
Мышъ ыпӕкӕлӕ ӕусы хъысхъу
сызеджӕкӕлӕ, мӕкъошым къы-
дӕпкӕлӕти Мышъыд хъапкӕлӕкӕ
къысӕчӕлӕлӕштыгъ.

— Мышъыд, Мышъыд, шъы-
дӕу бӕрӕ сызӕбгъӕжагъ... — ма-
къӕр къыздиӕлукӕлӕр лӕнны-
къомкӕлӕ сыплӕзӕз сыкӕгушӕлӕ-
жыгъ.

Фикъун фӕдиз Рахъмӕт ри-
гъӕшхыгъӕмӕ зычӕиуцухъагъӕу
хӕчъыѐжыгъӕгъӕштыгъ, —
сӕуагъӕ сыгукӕлӕ, моу чыипчӕм
къыдӕпшыным сыщыгугъӕу.
Мышъыд ычӕлӕпӕкӕлӕ шъхъӕ-
рыхъон фыжыыр шъхъарыхъуа-
гъӕу лы псыгъо кӕлӕхъӕр шагум
къыдӕхъагъ. Джынӕ! Зыпхыхъ,
фӕтагын имыгыгъӕу остыгъӕр
къӕкӕлӕсӕгъӕу тыщысӕз, джынӕ-
фым фӕгъӕхыгъӕу Цыпӕ къы-
лӕтӕгъагъӕр сынӕгу къыкӕлӕ-
уцожыгъ. Фӕдӕкӕбзӕшъ, уѕхъ-
рӕхышъжыынӕу щытӕп. Нӕгъӕ-
упӕлӕлӕгъуым къыкӕлӕлӕ скӕлӕшхор
къыгъӕтӕджыгъ, сшъхъащышхуи
ары. Нӕмыц пӕложӕу къӕсшӕтӕ-
жыгъӕр чӕсыдзи:

— На-а-нӕ-гуш! — кӕлӕгъӕп-
цыкӕлӕлӕ зыкъӕкуагъ, унӕм
зисыдзӕжыгъ.

(Джыри къыкӕлӕлӕштыт).

ЦУЕКЪО Юныс

Лъышӕжъ

(Романым щыц пычыгъохӕр)

цыкӕлӕм гонахъӕу ыгъӕхъӕтым
фӕдиз ыгъӕхъӕнӕу дунаим псӕ-
ушъхъӕ къытѕхъуагъӕп...

— Зымыухыжъ, Базрыкӕу,
бгъодӕкӕ. Сӕри зыкӕлӕлӕрӕр джа-
ры: Тхъӕм пӕлӕр тезылыхъӕрӕм
нахъ цыф дӕй хъужырӕп. — Ӕ
кӕлӕхъӕр дахъу дишӕлӕжыӕз
гушчыӕу Ешыку ефӕндым ихӕбз.
— Ащ афӕдӕхӕр Тхъӕшхом
ыпашъхъӕ зыцихъажыгъ мафӕ-
ри, пшӕлӕлӕ гъӕхъу, къӕсыт...

Ефӕнд лӕжыжыр, ащ фӕдӕ гу-
хӕлӕ илагъӕп, кӕлӕжы шӕонгъоу
зӕ шъхъам, къызщытӕджы-
кӕлӕжыгъ:

— Емыкӕу къысфӕшъумышӕ,
Тхъӕм паѐ, — лӕшӕу укытӕжы-
гъӕу лыпӕлӕ шӕуцӕлӕшхом теуп-
хъухъӕзӕ Едыдж джыри ӕлӕф
зыригъӕшӕлӕгъ. — Сӕ сыкӕлӕ-
жыын, Базрыкӕу.

— Щыс, Едыдж, щыс, Тхъӕм
укыгъӕшӕлӕгъӕм умыкӕлӕжъ, —
ылуагъ нӕнӕжъӕу Прынӕ. — Кӕлӕ
нахъыкӕлӕр къатхъаба? Куконау,
тхъамыкӕлӕм, шъыдӕу зышӕлӕр?
Нысӕм джыри зи илӕба?...

— Шыкур, Прын, Тхъӕми
сыкъыгъӕшӕлӕгъ, кӕлӕлӕ нахъы-
кӕлӕри къатхъ... ау мызӕгъогу-
м, сыщымысышхут. Джырӕ нӕс-
фӕдӕжӕ фӕдӕ къыхъамыкӕлӕгъӕу,
нӕпӕ лаѕу сыуцагъ. Сӕбӕджы-
джӕшъ, мыдӕ Къурӕланым ит

Эль-Арафым, джӕнӕтӕмрӕ джӕ-
хънӕмырӕ азыфагу икӕлӕрӕ
чысӕе лӕгъӕ кӕлӕхъӕшхом, сы-
тетӕу сызӕхъужыы сшӕлӕш нахъ
сшӕлӕрӕп... Къӕпӕлӕнджӕ псӕкӕлӕ-
дышкӕ, мы нӕгъӕупӕлӕлӕгъу-
м шъо шъуикӕлӕхӕр, сӕ сикӕлӕлӕрӕ
симахъулырӕ, хӕгъӕгу кӕлӕжъ-
хӕмрӕ — псӕури хъадӕгъу пӕ-
лутых, ау сӕ сызыфӕежъ мы Ду-
нӕешхом тетыхъӕп. Псӕкӕлӕ-
дышкӕоба ужӕ къыдахъӕрӕр зӕ-
хӕпӕуахыныр...

Унӕм зырӕщыжыым Базрыкӕо
мышъ фӕдӕ къӕбар Ешыкур щы-
гъӕгъозагъ:

— Джа тадӕжъ къызӕкӕлӕм Зап-
сӕкӕо кӕлӕлӕм къызӕрӕсфилӕта-
гъӕмджӕ, ежыыри хъадрыхъ кы-
кӕлӕжыгъӕу ары. Тӕтыѕхӕмрӕ
ежыырырӕ а зы мӕшӕлӕкум зди-
сыгъӕх! Мӕшӕлоку зрысыгъӕхӕр
къызӕагъаом ежъ, Запсӕкӕом,
ылӕ, тӕмашъхъӕм къысчӕгъӕ-
жыагъӕу, пымытыжъӕу къӕнӕ-
хъӕжыгъ. Тешӕлагъӕм ибагъи

фӕ блӕнӕ ошх зыфӕлорӕм фӕдӕу
кӕкӕлӕ дӕд. Анӕмылӕу ехыжы-
гъӕ зӕрӕхъ-зӕрӕгъӕгушӕлу ошӕ-
дӕмышӕу къыптеони, ащ лъы-
пытӕу ошӕ-дӕмышӕуи къыпы-
щылъ ошӕо чӕпӕмӕ зачӕлӕгъӕ-
былӕхъажыгъ. Запсӕкӕомӕ якӕла-
лӕу тӕтӕжъӕу Базрыкӕо зигугъу
къышӕлӕжыр, мӕшӕо лыгъӕшхом
къыхъӕкӕлӕжыгъӕр ары мырӕуц-
тӕу сӕри сезыгъӕгупшысагъӕр!

Тӕтӕжъӕу Базрыкӕо къымы-
хъажыӕз, сыкӕлӕи сышхӕнӕу
зӕрӕ-лорӕ къыстырипчъагъ,
сыфаѐп-сыкъыфӕежъӕп сӕлӕз
сӕри ислонтӕлӕхъӕ зӕхъум, нахы-
бӕ фӕшчыӕжыгъӕп, нӕнӕжъ
гужыкӕлаѕу къӕзгъӕгужыгъ;
арӕуцтӕу къызысфӕгужыым
джӕгунымрӕ бӕзӕджынымрӕ
афӕшъхъафӕу сызӕрӕшӕу мы
дунашхом къытѕмыгъӕкӕлӕнӕу,
фӕшъхъафи сшъхъӕ имылыжъӕу
ылуи, мысӕкӕлаѕуи сигъӕмысагъ;
гъӕмафӕрӕ дӕгъу-дӕгъоу ошх
гъӕбжъур чышъхъӕм къыты-
рилӕкӕлӕным къыпӕкӕлӕ пӕцӕ он-
тӕгъу хъатырышӕлӕм бӕрӕ -бӕрӕ
зызӕрӕзӕраугъоилӕрӕм а нӕгъӕ-
упӕлӕлӕгъуым синӕнӕжъ сӕ фӕз-
гъӕдагъ. Тӕкӕу чыѕер къыстеа-
гъӕу, сыжӕ зыщызӕкӕлӕсщыным
тефагъӕти къыстырипчъагъӕ зӕ-
улӕр зӕуи зӕхъӕшӕлагъӕп:

— Ешыкум, — тӕтӕжъ
къызӕрилуагъӕм фӕдӕу лӕжыжъу
икӕлӕжыгъӕм ылӕкӕуацӕлӕ къӕс-
луагъ, — уигъӕгужыгъӕмӕ, нӕ-
нӕжъ, шъыда лажъӕу силӕр,
сышкӕнӕу сыгу къысымылор-
рӕм...

— Заулӕ тезгъашӕи, лӕжыжыр
пчӕкӕлӕыы хъугъӕ къодыѕе, сӕ
сшъхъӕ къылӕдагъ, ащ фӕдиз
хӕлӕ луу сымышӕу, икӕлӕлӕу
нӕнӕжъӕу Прынӕ зӕсщӕкӕлӕз
сеупчыгъ:

— Нӕнӕжъ, тыгъӕжыым къѕ-
гъӕчӕчӕ ылӕм шъыда къыригъӕ-
кӕлӕр? — сӕ лъынтӕ къыс-
шӕлулуагъ джыри.

— Зыпарӕ къыпигъӕодзыжы-
гъӕпӕти ятӕуни сиупчӕлӕ къыкӕлӕ-
лӕтыкӕлӕжыынӕу сызщыфѕежъ-
ным, къӕлогъу сыригъӕфагъӕп:

— Ал, сыгу зыгъапӕрӕмӕ ори
уакъыхъамыхъоба! — къызыб-
гырыуикӕлӕгъ, сӕ сыкъыкӕлӕгъӕ-
щтагъ.

Шуи, бзаджи пӕсымылор-
жъӕу, зӕ шъхъае, зызгъӕгусӕнӕу

«ИСЛЪАМЫЕР» — тижъогъо нэф

(Анӕрӕ нӕклуб. кыщӕжъӕ).

Ныбджӕгъухӕр рӕгушхох

ХЪАИУПӔ Джэбраил — Урысыем, Адыгейм искусствӕмкӕ йазаслуженнӕ Иофышӕшху, Къӕбӕртӕе-Бӕлкъа-рым икомпозитор цӕрылу.

— Нӕхӕ Аслъан синыбджӕгъушлу, илӕсыбӕ хъугъӕу тызӕрӕшӕ. «Ислъамыем» фӕдӕ ансамблӕ Къыблӕ шӕолъырым илӕп. Музыкӕу кыыргӕлорӕм уедӕлу зыхукӕ, лӕпкӕ фольклорым итарихъ нахышӕу зӕдгъӕшӕн фау урегъӕупшысӕ. Адыгӕмӕ ящылӕныгъӕ кыырыкуагъӕр «Ислъамыем» цыфмӕ альгъӕлӕсы. Ижыӕрӕ орӕдмӕ псӕ къапыгъӕкӕжыгъ — ар сыда зымыуасӕр!

ОХЪУТӔ Александр — лӕпкӕ Иофыгъомӕ апылӕ, Къӕрӕцӕе-Щӕрджӕсым шӕпсӕу.

шӕыгъӕнхӕм сӕ сафӕгъӕзагъӕми, лӕпкӕ Иофыгъохӕр зыщызгъӕгъушӕхӕрӕп. Лӕпкӕым иартистхӕр Иорданием нахыбӕрӕ кыызӕрӕкӕлӕхӕм, тизӕпхыныгъӕ

мыем» иартистхӕр тиунӕ исыгъӕх, ансамблӕм иконцертхӕр зытетхӕгъӕ дискхӕм сшӕлогъӕшӕгъонӕу сӕплъы. «Ислъамыем» ишлуагъӕкӕ тиорӕдышӕохӕр лӕхъаным диштӕу зӕхӕтӕхы.

Виктор ЗАХАРЧЕНКО — Урысыем, Адыгейм янароднӕ артист, Кубань и Къӕралыгъо Академическӕ кӕзӕкӕ хор ихудожественнӕ паш.

— Искусствӕм Иоф шысшӕзӕ Нӕхӕ Аслъан нӕлуасӕ сыфӕхъугъ, тызӕныбджӕгъушлу. Лӕпкӕ музыкӕм ешлушӕн, ыгъӕдӕхӕн,

сыфӕраз. Ащ ыгъӕсӕгъӕ орӕды-Иохӕр европӕ културӕм илӕгъаплӕмӕ альылӕсыгъӕхӕу сӕлгытӕ. «Ислъамыемрӕ» кӕзӕкӕ хорымрӕ зӕгъусӕхӕу тапӕкли концертхӕр къатыштхы.

Тиартистхӕр зышӕлогъӕшӕгъонхӕр

Ахӕр бӕ мӕхъух. Редакцием телефонкӕ кыытфытеуагъӕр макӕлӕп — «Ислъамыем» фӕгушӕонхӕу. Едыдж Мӕмӕт, Афӕшӕгъо Фаин, Къӕгъӕзӕжӕ Байзӕт, Мӕщфӕшлу Нӕдждӕт, Стӕшъу Юр, Бӕстӕ Азмӕт, Къулӕ Мухъамӕд, нӕмыкӕхӕри. Артистхӕу Лӕыунӕ Асыет, Шагудж Батурай, Хъакъуй Анжелӕ, фӕшъхъафхӕм «Ислъамыем» фӕгъӕхыгъӕу кыытӕлуагъӕр тчыгъушӕгъӕп, ансамблӕм кыызӕрӕщыгъхъугъӕхӕр тигуапӕ. Адыгӕ телевидением иоператорӕу Ехъулӕ Мӕдинӕ иеплъыкӕхӕр нахъ къахӕтӕгъӕшхы.

— «Ислъамыем» сыригъусӕу Къыблӕ шӕолъырым икӕлӕмӕ ащыкӕлогъӕ фестивалымӕ сахӕлажӕу бӕрӕ кыыхӕкӕыгъ, — ело Ехъулӕ Мӕдинӕ. — Ансамблӕм сыдигъуй кыыцӕтхъух, Адыгӕ Республикӕм ыцӕ дахӕкӕ егъӕлу. Концертым сеплъызӕ згъӕцӕклӕн

— Анахъ згъӕлӕпӕрӕ ансамблӕм «Ислъамыер» ахӕсӕлгытӕ. Щӕрджӕскалӕ кыызыкӕлӕкӕ сигуапӕу концертӕу кыытырӕм сеплъы. Ар сфимыкӕу, «Ислъамыем» ипчыхӕзӕхахъӕу Мыекъуапӕ шызӕхищӕрӕмӕ сӕплъӕу бӕрӕ кыыхӕкӕыгъ. Нӕхӕ Аслъан композитор цӕрылу. Адыгӕ лӕпкыыр дунаим нахышӕу шарегъашӕ. Аслъан сӕгъӕныбджӕгъу, тызӕлӕкӕло. Ансамблӕм иорӕдылу шытыгъӕ Нӕхӕ Тӕмарӕ артисткӕ цӕрылу хъугъӕ. «Ислъамыем» непӕ тегъӕгушӕ, артистӕу хӕт пӕпчъ тхъауегъӕпсӕу есӕложы.

Телефонкӕ къатыгъ. Иорданием псӕолӕшӕынымкӕ иминистрӕу ЧӕСӕБЫЙ Яхъер.

— Адыгейм иансамблӕ цӕрылохӕу «Ислъамыемрӕ» «Налмӕсымрӕ» сӕгъӕлаплӕх, яконцертхӕм сӕплъыгъ. Министрӕ Инатӕм бӕмышӕлу сылухъагъ. Иофыбӕ силӕшъ, «Ислъамыер» илӕс 20 зӕрӕхъурӕм ехъулӕу Мыекъуапӕ сыкӕкӕлон слӕкӕыщӕгъӕп. Гъамафӕм зыгорӕуштӕу уахътӕ кыыхӕзгъӕкӕынышъ, Адыгӕ Республикӕм ипсӕукӕ зӕзгъӕлӕгъушт. Унӕхӕр, гъогухӕр

хӕр зӕрӕпытӕштхӕм тапӕклӕ сыпылгышт.

АЦУМЫЖЪ Налщык — Израиль шӕпсӕу.

— Къуаджӕу Кфар-Камӕ и Адыгӕ Хасӕ сырипащӕу «Ислъамыер» Израиль кӕӕлогъагъ. А илӕсхӕм къащыублагъӕу нахыбӕрӕ тызӕлӕыкӕло зӕрӕхъугъӕм сӕгъӕгушӕло. Композиторӕу Нӕхӕ Аслъан дӕгъуу сӕшӕ. «Ислъа-

цыфмӕ агу лыгъӕлӕсын зӕрилӕкӕырӕм фӕшӕ Нӕхӕ Аслъан

фӕе Иофыр сыгъӕгушӕу, кадрӕ гъӕшӕлогъӕонхӕр блӕзгъӕкӕыхӕу кыыхӕкӕы. Джащ фӕдизу «Ислъамыем» сызыфӕцӕ, жъогъо нӕфӕу зӕрӕтиӕм, ащ икӕгъӕлӕзгъӕонхӕм сахӕлӕжӕн зӕрӕслӕкӕырӕм сӕгъӕгушӕло.

Ансамблӕм тыкытегушылу зыхукӕ артистхӕу Хъокӕло Су-саннӕ, Шъӕо Риммӕ, Лӕцӕр Светланӕ, Агъырджӕнӕкӕо Саныет, Мӕщбӕшӕ Сайдӕ, Къумыкӕу Щамсудинӕ, Мышъӕ Андзаур, Эльдӕрӕ Султӕн, Шымырӕзӕ Казбек, Мӕщӕлӕкӕо Даринӕ, Скобель Светланӕ, кӕшъуакӕохӕм, зӕхӕцӕн Иофхӕмкӕло Иӕпылӕгъу къафӕхъухӕрӕм яшлушагъӕ тырӕгушхӕ. Опсӕу, «Ислъамыер»! Концертӕу непӕ уилӕштым тигуапӕу теплгышт.

ЕМТИЛЪ Нурбий.
Сурӕтхӕр «Ислъамыем» иконцертхӕм къацытырахыгъӕх.

Зӕхъыцагъӕхӕр:
Адыгӕ Республикӕм и Къӕралыгъо Совет — Хасӕр, иминистрӕхӕм я Кабинет

Кыдзыгъӕкӕырӕр:
Адыгӕ Республикӕм лӕпкӕ Иофхӕмкӕло, Иӕкӕыб кӕӕралхӕм ашыпсӕурӕ тилӕп-кӕзгъухӕм адырӕлӕ зӕпхыныгъӕхӕмкӕло ыкли кӕӕбар жъугъӕм иамалхӕмкӕло и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскӕр, 236

**Редактор
шъхъалӕр**

**ДӔРБӔ
ТИМУР**

**Редакциер
зыдӕшылӕр:**
385000,
кӕ. Мыекъуапӕ,
ур. Первомайскӕр,
197.

Телефонхӕр:
приемнӕр:
52-16-79,
редактор шъхъалӕм
иапӕр:
гуадзӕр:
52-49-44,
редактор гуадзӕр-
пшӕдӕкӕыжъ зы-
хыӕрӕ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыцаушыхъаты-
гъӕр:**
Урысые Федерацием
хӕутын Иофхӕмкӕло,
телерадиокъӕтын-
хӕмкӕло ыкли зӕлгы-
лӕсыкӕло амалхӕмкӕло
и Министерствӕ
и Темыр-Кавказ
чыплӕ гъӕлоры-
шӕанӕ, зӕраушыхъа-
тыгъӕ нӕмыр
ПИ №10-3892

Гъӕзетым кыыхуи-
тыхӕрӕм мышъып-
къагъӕу къахафӕ-
хӕрӕмкӕло кӕзӕыт-
хыгъӕхӕм пшӕдӕ-
кӕыжъ ахы. Къа-
тхӕхӕрӕмрӕ гъӕзе-
тым шылажӕхӕр-
рӕмрӕ яеплъыкӕло
зӕтемыфӕн ылӕ-
кӕышт. Гъӕзет-
еджӕхӕм кыыт-
фагъӕхыӕрӕ тхы-
гъӕхӕр зӕхӕтфы-
хӕрӕп ыкли кӕз-
зытхыгъӕхӕм
алӕклӕдгъӕхъа-
жыыхӕрӕп.

Зыщыхауырӕр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӕ. Мыекъуапӕ,
ур. Пионерскӕр,
268

**Пчъагъӕр
4335
Индексхӕр
52161
52162
Зак. 861**

Хӕутыным
узшыкӕлӕтхӕнӕу шыт
уахътӕр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыкӕлӕтхӕгъӕхъ
уахътӕр
Сыхъатыр 18.00